

Neprednjan se dopisati ne može.
Pripremata se pisma, egzam. itd.
liku po običnom cijeniti ih po
govoru. Isto tako je za prilazi.
Novi se žalja postaratom na
putnikom (assegno i poštale); na
administraciju "Naša Sloga". Ime
prema i najlili putu valja
tečno označiti.

Komu list nedodje na vrieme,
sta to javi odpravniku u oto-
čko ravnateljstvu, kojeg se ne plaća
čestitine, ako se izravna napravi:
"Reklamacija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list:

Slogom rastu male stvari, a nešega sve pekvare. Nar. posl.

Istra u proračunskoj razpravi u carevinskom vijeću.

Već negdje o Božiću, priobabil smo u našem listu predloge naših zastupnika. G. V. Jekoskova Spinčića i gosp. dra Matka Lagine, koje je na predlog proračunskoga odbora prihvatiло carevinsko vijeće. Ti predlozi smjeraju na podizanje gospodarsko-narodnoga stanja našega putanstva, i spadaju na ministarstvo putanji posla, kojemu je voditelj ministar-predsjednik grof B. A. d. e. n. Od ovoga ministarstva i od njegovog glave očekujemo sada, da izvrši one, što je kuća gledje Istre u tom obziru zaključila.

I kod drugih ministarstava, kojih preračun se je razpravio u novoj godini, bilo je poprimljeno mnogo predloga naše dvije zastupnike, pače bili su primljeni svi, što su ih postavili za posliednjega zasjedanja, dakako neki s nekojim promjenama. Mi ćemo ih redom navesti po ministarstvih.

Ministarstvo za bogoštovje i nastavu.

1. Srednje škole.

Davna je želja istarskih Hrvata, da se u Pazinu ustroji hrvatska gimnazija. Za nju su se zauzimali naši zastupnici u zemaljskom saboru skoro svake godine. Za nju učinile su molbom razne občine, iako nito pazinska. Nju je zagovarao za prvih zasjedanja zast. g. dr. Dinko Vitezic. O njoj su govorili i naši zastupnici sadani na carevinskem vijeću. Za prošle proračunske razprave govorio je o njoj g. dr. Matko Lagine. Za nas uvek ljubivo pripravni g. dr. Bartoli pohrlio je na to proti ustrojenju te gimnazije, te u tobobižnjem stvarnom izpravku nastojao dokazati, kako ta gimnazija nije potrebna. To oboje dogodilo se je kod razprave srednje uprave ministarstva za bogoštovje i nastavu.

Kod podrobne razprave o srednjih školama postavio je to g. zast. Spinčić predlog za ustrojenje hrvatske gimnazije u Pazinu. Obrazložio je predlog sa brojem Hrvata u Istri, s tim da su najmnogobrojniji u Istri, da se njihov jezik radi u Istri u govoru i pismu već stotine godina, da se tim jezikom poduzeće u srednjih školama drugih pokrajina, da Hrvati prose hrvatsku gimnaziju i da imaju pravo i zahtjevati ju, te naveo i razloge, s kojih je za nju najizgodnije mjesto Pazin.

Predlog sam je glasio:

"Visoka c. kr. vlada se poziva, neka

bez okljevanja poduzme shodna za ustrojenje gimnazije sa hrvatskim naukovnim jezikom i sa talijanskim i njemačkim kao predmeti, a sa sjelom u Pazinu; i neka vjeresiju za to potrebnu vrstu već u pročaju za godinu 1896."

Taj predlog išao je k proračunskom odboru, a ovaj je postavio ljetos predlog ovako glasio:

"Visoka vlada neka izvoli odlučiti: Visoka vlada neka blagoizvoli uzeti sa svom brigom u obzir, da za slavensko pučanstvo u Istri ustroji njuu gimnaziju sa hrvatskim naukovnim jezikom i neka, ako treba, zatraži potrebnu vjeresiju u tu svrhu".

Taj predlog proračunskoga odbora je kuća kod ovogodišnje razprave poprimljen. Prodrio se u kući, ako i ne posve sa najopravdanim zahtjevom. Mjesto ciele gimnazije hote kuća, da bude samo niža, i ne veli, gdje da bude sjelo te gimnazije. Glavnim načelom se je prodrlo, da se naime hrvatska gimnazija u Istri ustroji. Sad je na c. kr. vlasti, da onaj zaključak kuće provede. Ona je ovlaštena i potrebnu vjeresiju već i za posliednje mjesecove ove godine zatražiti. Ona će se stalno uvjeriti, da je najvhodnije mjesto za takvu gimnaziju Pazin. Samo na posao.

2. Nautičke škole.

Zastupnik g. Spinčić je zastupnici gg. Batinčić, Perić i Darđić postavio za prošloga zasjedanja metnuli predloge glede poduzetanja hrvatskoga jezika, odnosno i hrvatskim jezikom na nautičkim školama u Istri i u Dalmaciji. Prvi metnuto je također predlog, da se voda ustroji na kvarnerskih otocima i na poluotoku istarskom pripravnica za nautičke škole sa hrvatskim naukovnim jezikom.

Njihove predloge skupio je proračunski odbor u jedan, i kuća ga je kod odnosne ovogodišnje razprave poprimila. Predlog proračunskoga odbora, primljen od kuće, glasi ovako:

"Kod predočenje reorganizacije na utičnih škola ima se uvrstiti kao naukovni predmet također hrvatski jezik, i ima se zreto u obzir uzeti, da se ustroji odnosnih pripravnica".

Niti tu nije onako, kako se je zahtjevalo, al je nešto bolje nego prije, i mi znamo iz stalne izvora, da se je kod rečene reorganizacije pobrinuto ljepe za podučavanje hrvatskog jezika.

3. Pučke škole.

Već godine 1893. postavio je zast. g. Spinčić predlog gleda pučkoga školstva

u alpinskim zemljama i u Primorju. Taj predlog bio je po predlogu proračunskoga odreda 1894. od kuće primljen u koliko se tice Primorja, a glasio je, da se školstvo u Primorju uredi tako, da bude sva djeca dužna polaziti školu, imala priliku polaziti ju, i da se poduzeće materinim jezikom školske djece.

Kod razprave lanjske godine je isti zastupnik obrazložio, kako je hrvatsko i slovensko pučanstvo Istre siromašno, kako hrvatski školski pitomci i pitomke učiteljstva u Kopri i Gorici nedobivaju od pokrajine nikakvih podrški, kako je nužno, da dobiju većih podrški od države, ako se hoće, da se dobije potrebitih učitelja i učiteljica za hrvatske i slovenske škole i postavio je predlog, kojim se je vlasta pozvala, da povuča svetu za podpore učiteljskih pitomaca i pitomaka slovenske, imenito hrvatske narodnosti na učiteljstvih u Kopri i Gorici.

Proračunski odbor je na to predložio, a kuća prihvatiла: "C. kr. ministarstvo se poziva, da se već u budućem proračunu pobrije za povećanje svete za podpore učiteljskih pitomaca i pitomaka slovenske, imenito hrvatske narodnosti na učiteljstvih u Primorju".

I ministarstvo se je već pobrinulo. Kod ovogodišnje razprave o pučkom školstvu podnesao je zastupnik gosp. kanonik K. J. u slijedeću rezoluciju gosp. zastupnika Spinčića o pučkom školstvu u Istri:

"Prepostavljajući, da će visoka c. kr. nastavna uprava svimi sredstvima nastojati o tom, da se u Istri pučke škole tako urede, da sva djeca, dužna polaziti školu, dobiju prilike, da školu polaze i da bude posvuda materinski jezik školske djece naukovnim jezikom;

pošto će ustrojenje i uždržavanje no vih škola znatnih troškova zahtjevati;

pošto nadalje ima u Istri školskih zgrada, koje se za mjesto, za koja su opredijeljene, nepotrebujaju;

te končano, posto imaju u pokrajini mnogo siromašnih občina, koje nemogu bez podrške sagraditi školske zgrade, i pošto, imenito ako su hrvatske ili slovenske, nemogu očekivati nikakve pod-

stave od zemaljskoga odbora ili zemaljskoga sabora iz zemaljske zaklade,

uslobodjam se postaviti slijedeću re-

soluciju:

"Poziva se visoka c. kr. vlada:

1. neka na to radi, da se zemaljska školska zaklada za Istru poveća, odnosno, da se ustroji kotarske školske zaklade i to iz prizreka, koji se imaju jednakomjerno porazdijeli na porezne pokrajine, odnosno kotara;

PODLISTAK.

Pocjepanoj braći
nad grobom A. Starčevića

I dub taj stari,
Hrvatskom rodu svet,
Podleđ je moru sili,
Što ravna cieli svet,

Njoj jedinoj podleže,
A drugima nije svim,
Već odlojev svježe
Svoj buri, vlahrom.

On pade; ali mu ploda
U srcu narodnom,
Te mladiće će roda
Dorasti hreknu svem.

Na grobu vrlog muža
Izkači stari jed:
Koj desnu tu ne proža,
Ne spada u naš red!

Jer-neologa od zloga
Te piruje svoj pir
A od Boga je sloga
I hrvatski sklad i mir.

Oj srđa te reč smije
Kô on što smrti bliz,
Za svjet da sav ne mrije —
Na djela gledać niz. —

Ta djela zapis sveti
Nek svakome su tom,
Koj samo bude htjeti
Uraditi što za dom. —

Ne treba spomenika
Od dragooga do tog,
Što gruda, iz kâ nika',
Ostancini dat će log.

Počivš u njoj lako,
Što ljubišće ju živ!
Počivaj u njoj tako,
Kô odmarla se div!

Kad narod pak slobodi
Posveti stijeg avo,
I dah tuo nek ga vodi
I pomogue mu k njoj!

Počinti kosti mirne! —
Vi, vite roda mog,
Nedajte da ko dirne
Ni skriven groba tog!

V. P.

Suzana na grobu

mlug pobratima

dra. Antuna Podreke

Nalik gromu iz vedra nebja, toli užasno zadesi me grozna vjest, da Tebe, dobrí Ante, nije više medju živućimi. — Tebe je nestalo, nestalo za uvjek. — Kubne li i grozne riječi!

Jedva je tomu godina dana, što smo se prvi put u životu sastali i upoznali tame na brežuljku valovite Adrijе. Nezaboravan za čitav moj vjek ostati će mi onaj sretni čas, kad se upoznamo, kad mi ti prvi put stisne desnicu, te svrnes na mome one Tvoje umiljate, blage oči. Kratki bijuh doista trenutci, što ih prožili u tomu krugu, alt za mene za uvjek nezaboravni. Živo mi stupa i danas pred oči Tvoja poštena lice, svako tvoje kretnje, — one Tvoje zanosne riječi, s kojima si pozdravio drage Ti prijatelje — braću i sestru, sasokolice, sasokolice, sasokolice. Živo mi stupa i danas pred oči sasokolice, za sve ono, što nam je uživšeno i sveto. Oživio si u meni još živje sladku svjet, da sam Hrvatica, da mi je čest ubratić se medju kćerke ju načekog i slavnjog naroda. A kad si me vidiš i čuo odusevljenu za one iste težnje i za iste svete ideale, koji su zaokupljali i Tvoju plemenitu dušu, zamolio si me

Islati svakog četvrtka na cijelom akvu.

Dopisi se nevraćaju ako se ne poštaju.

Nebijegovani listovi se nepriznaju. Predplata u političkom stoji 55 for., za seljake 22 for. na godinu. Razmjerno for. 25/4 i za polgodišnje. Izvajanje listova je na postanju.

Na malo jedan broj 5 novčić.

Uredništvo i administracija nalazi se u Via Farsetti br. 14.

Iz Boča.

17. marta 1896.

Ima već ponu dva tjedna, što Vam se nejavljuje. Eto me danas, da spomenem glavno iz car. vjeća, imenito što se naših zemalja vjeća. Svaka tjedna drži se četiri sjednice, većinom jako duga, kad god i večernje, u carevinskom vjeću. Dva dana u tjednu opredjeljena su za sjednice raznih odbora, nastavljajući onoga za prenake izbornoga zakona.

U sjednicama carevinskega vjeća razpravlja se proračun za tkuću godinu. U novoj godini razpravljivo se je do sad ministarstvo bogoštovje i nastave, financijalno, poljudsko i trgovacko, kojim se je sinoć svršilo.

Kod ministarstva nastave postavili su Talijani ponovno predlog za ustrojenje talijanskoga stečušišta u Trstu, i zahtijevali, da se najpoputnije postupa sa diplomama, zadobijenim u Italiji, dok se ono stečušište ustroji. Takav predlog postavio je ovaj put i obrazložio talijansko-tiroški zastupnik pl. Campi, a slijedi rezoluciju bez obrazloženja postavio je predlog za tkuću godinu. Naime, je također tršćanski zastupnik pl. Burgstaller. Onaj prvi je među ostalim rekao, da Talijani trebaju visoku školu na talijanskom zemalju, i zahtijerao ju je u Trstu, kao da bi Trst bio na talijanskom zemalju. Muž je iz Tira pak mu nije toliko zamjeriti, što tako govoriti. Kod obrazloženja pozvao se je na članak 19. temeljnih državnih zakona. Neznam, što će na to reći istarska gospoda Talijani, koji se tim paragrafom podpriguju, kad se mi manj pozivamo. Kaže nadalje, da se u Austriji jedna narodnost s drugom izigrava, da se pak tretjoj do pobjede pomognu. Tu se s njim posve slažemo, samo bi mu prispomnuli, da i on sa svojim drugovima spada

nek Ti budem posestrinom. Ja Ti doista ne mogoh, moli pobratime, u onaj par da izrežem sve, što je osjećala duša moja, ali moje su ti suze jasno odgovorile, razglašivajući da moju dušu i moja čuvstva Tebi i Tvojim drugovom.

Sretna sam bila imati takveg pobratima, kuo što si mi bio Ti, čestiti moj Ante! Sladki vez pobratimstva sprijed nas — ali i u taj par moral sna se lutići, lutići za — uvjek na tom svjetu. A tko bi bio onda na to i pominio, vrijeti moj pobratimstvo! U dusi mi dolno odjekuju Tvoje posliednje riječi, koja si mi kol nasig rastanka troubitim glasom proshorio: "Sestrice, ako te danas posliedju put vidim, onda sretne mi budi!" Sutan Te zavi u svoja tamno krilo i Tebe je nestalo.

Ah da mogu bar kleknuti nad Tvojom rakom, koja te primi onako mlada u svoje hladno krilo, ah da mogu tamo posusti ovo iskrenu suzu, šta mi vlaži oko!

Podlegao si neizprosanu sertu, pustiv za sobom razvijljenu redoljubu i vjernu Otišao si u nebeska dvore, pa se taj pomoli, mili Ante, za Tvoje mile, na posebno Tvoj mukotripi narod, kojeg si onako mlađenčkim žarom ljubio!

S bogom, nezaboravni moj pobratim!

Zlatica.

našem učenjaku dozvao. Naravno kafe, da sad, u Istri prieti ustrojenje hrvatskogu gimnazija u pretećem talijanskom mjestu, da se Talijani zamenjuju i da se njihovih predloga neprimre, te zavidi, što je proravnoski odbor dobrotno primio neke predloge za-stupnika Spinčića-Biankini. Na to mu temo samo reći, da Hrvati Istru zahtijevaju hrvatsku gimnaziju u pretećem hrvatskoj obuci, i da ono, za što nam zavidi već unaprijed, Talijani već dano imaju. Takova je talijanska kršćanska ljubav. Ni malo bolja nepravica od predloga pl. Burgstaller. On poziva c. kr. vlađu, da očitovali pravo za Talijane, te da to ustroji u Trstu svedoči-šta sa talijanskim nanzivnim jezikom. Član tržačkoga veća, kojo neda Slovencem u Trstu ni toliko prava, da bi njima prinušilo jednu slovensku pučku školu, poziva vladu, da bude pravedna prema Talijanom! Sto želiš, da tobi drugi učini, učini i ti drugomu. Nego židovština je već mnogo tako pokvarila, da već nit nezaduš, što je kršćanstvo. U ostalom jo valjda pl. Burgstaller za to postavio pred-log, da paradija pred svojimi u Trstu, inče-k čemu njegov predlog uz onaj pl. Campi-a.

Tecajem razprave bili su preporučeni od proračunskoga odbora i primljeni od carevin-veča razni predlozi, što su jih postavili naši zastupnici tečajem razprave proračuna prošle godine. Tako predlog Dra. Gregorića gleda uređenja plaća predstojnika bogoslovnih sjeminišta, zast. Perića gleda gradnje gimnazijske zgrade u Zadru, zast. Spinčića gleda svete za podporu kandidata i kandidatkinja na učiteljstvima u Primorju, predlog istoga i predlog zastupnika Biankini-a, Perića i Dapara gleda podučavanja hrvatskoga jezika na naučničkih školah. Predlozi ticeće se Istre donieli čemo posebice doslovno.

Kod razprave o pučkih školah govorio je zast. kan. Klin. Polemizovao je ku zastupnikom Dobernjigom i Koruške, i opisivao jada-ronjanje školskot u Koruškoj. Govorio je takodjer kako bi morali biti zemaljski i kotarski školski nadzornici u zemljama, gdje se govore dva jezika, da bi naime oba jezika morali pozna-vati. Na svrsi svoga govorova reže, da će pro-čitati po želji zast. Spinčića, koji već nedolazi do mreži, tri njegove rezolucije gleda pučkoga školskot u Istri, Trstu i Gorici, rezolucije koje se, kako reče, same sobom opravdavaju i natrebaju daljnega utemeljenja. Odnosna rezolu-cija ticeća se Istre donašamo doslovno na drugom mjestu. Međutim se zahvaljujemo i zast. Spinčiću, koji jih je sastavio i zast. kan. Klunu, koji jih je postavio.

Kod razprave ministarstva financija bile su primljene neke rezolucije, kojima će se olabatiti dobavljanje soli za ljudi i za životinje, o čemu je prošli sastojanja takodjer zast. Spinčić govorio, a tako i jedan gleda olah-čaja plaćanja mita na vozne živine, o čemu je govorio svejedno zast. Dr. Laginja.

I kod ministarstva poljedjeljstva bile su primljene neke rezolucije naših zastupnika, što su jih postavili kod prošle proračunskog razprave. Kod razprave istoga ministarstva govorio je zast. Perić o gospodarstvenom stanju u Dalmaciji, imenito obzirom na uro-djenje rieka i mlaka, i postavio joj rezoluciju, kojom poziva vladu, da uredi rieku Cetinu, lagove u neretvanskoj dolini, kao i vode kod Imotskoga, Rastok-jezera i Vrhgorca.

Iste godinu zastupnik predstavio je u inie zast. Dra. Laginja slediće rezoluciju:

"Poživa se c. kr. vlađu, da bez oklje-vanja uze me u obzir rezolucije, poprimaljeno po visokoj kući za predsjedničkih sastojanja, a teže-za podignutim gospodarstvenom stanju seljaka u Istri".

Obje rezolucije bile su dovoljno podpore i izvršeno proračunskom odboru na izvršetaj. Sinoć se je svršila razprava ministarstva trgovine, pod koje sad spada trgovina, obrt, pomorstvo, pošte telegrafi i telefoni, i od kojega se je odjelilo željevnice i stvorile za nje novo ministarstvo.

Kod ministarstva trgovine bilo je već do sad poprimljeno više predloga naših zastupnika, neki su se već i proveli, neki se pro-vadaju, neki će se proveiti vjeresijom ove godine. Na provedenje ostalih mora se još čekati. I o tom svem čemo posebice izvještiti. Ovdje još spominjemo, da su kod centralne toga ministarstva govorili zastupnici Borčić i Plančić, obojica o trgovačkoj mornarici, a poslije takodjer o ribolovstvu. Iz njihovih odnosnih govorova vidi se, da dobro poznadu odnoša pomorstva, i da se zanimaju zajedno za svojimi drugovi živo za naše pomorce. Izvještajem od više godina u toj stvari, D. M. Kličić, neima žalibovo više među živimi. Izvještaj je preuzeo zastupnik Kranjskoga ve-leposeda barun Schwegel, muž, koj pomorske stvari dobro razumije, koji ima za nje srca, i koji će stalno uvjek zagovarati želje i zahtjeve naših zastupnika iz Dalmacije i Istre, težeće za podignutim stanju naših kršćnih pomorce.

Zast. Biankini predstavio je i predlog

i poziva, da dade mui u Šilu popraviti i pomiješanu i zelenu, koja liči škodi, buduća go popari. Preporučamo dakle članovima, neka se služe čistom modrom galicom, koju društvo deje. Cijena je bila prošle godine 26 nyc. po kg., dočim će ljetos po svoj prilici biti koji novčić više, jer ga galica nešto poskušala. — Skropilnica ima društvo 50, a odbor je stavio u pro-racun, da se nabavi još 10 novih, da budu članovi dobro obskrbiveni. Preporučamo i ovde, neka se skropilnice gledaju i paze, a navlastito neka se po svakoj porabi dobro izpere.

Kod razprave o poštah, telegrafih i tele-fonih govorio je takodjer zast. Spinčić, imenito o jezikovnih odnosaši kod c. kr. ravnateljstva pošta i telegrafa u Trstu i po raznih krajevima, koji pod "te raznolikost" spadaju.

Obzirom na to metno je i rezoluciju, a po-stavio je i drugu gleda nekih poboljšica kod

pošta u Žminju i u strojjenje telegrafiskog

ureda. Istom rezolucijom predložio je

takodjer u ustrojenje telegrafiskog uredu u

Kastru i malo bolju dotaciju one pošte. Do-

njećemo čim se govor.

Danas počela je razprava o željevnicali, prvi put pred posebnim ministrom za to. Govorka upisano je mnogo. Valjda će jih i nešto više postiti govoriti. Prvi su govorili dva zastupnika iz Trsta, Noberg i Stalitz.

Objicja zagovaraju dakako bolju željevniku

svazu Trsta sa putničkim zemljama.

Na Krščku se je na gornjoj njivi

pustio trajan nasad. Ondje i dojlo izva-

djeni vatre podišli će se danas med

članove. Ima svih nešto preko 3000, tako

da se svakom doći svezati od 10 ko-

mada. — Još je od lani ostalo sjeme

kravice repe i lumbra. Tko hoće, može

po skupštini uzeti koliko mu treba. Sav

kraj, što od Kastva vali k morn, prilozan

je za nasad lovoričkih žumica. Lovorice

voli tustu zemlju. Rado raste i u razpa-

rotinah med stjenama. Prijatko nego se sjeme

utakne, valja zemlju nešto prekopati i

unapred vazači, da mlađu rastlinu

trava ne uguši. Tko ima u posjedu graje

i metline, neka ju po zimi izkopa i utakne

lumbra. Ondje će vrlo dobro rasti. Dobro

metnuti više zrma skupa (3-5) ako

je previše, lahko se posje izvadi. Drvo

od lovorce zemlji brzo ognjili, nu na

satnom, kao mljavica, traže koliko i jasen.

Osim toga imamo od lovorce stalni go-

dišni prirod od sjemenu i lišća, koje se

svake godine dosta skupo prodava. Ra-

zumani i skrban gospodar, koji ne misli

samo od danas na sutra, poteti će se ve-

seljeno saditi lumbra. Do 15, 20 godina

ljudi u dolnjem dielu Kastavčine moći će

imati lepe koristi, a k toru biti će sav

onaj kraj toliko poljepšan, te će tamo

imati veću vrijednost. To osobito vrijedi

za Brude, gdje će se u skoroj budućnosti graditi kuće i gospodske "vile".

Polaž odluke od zadnje skupštine,

upisalo je društvo tri člana u društvo ar-

Jeronima. Odbor postavlja i ljetos u pro-

račun 10 for., da se uspiš još dva člana.

Tako će se možo po malo razširiti u puku

dorbiti u valjanih knjiga, što svatko pa-

metribi želi, jer dobra knjiga vrijedi koliko

i dobar prijatelj.

Koncem ove ili početkom buduće go-

dine dobiti će naša pokrajina od države

člade 2600 for. za nabavu bikova i za go-

ude izložbe, 400 for. za rastline i drobno

blago, i 300 for. za svilovoštvo, a osim

toga 4800 for. za izvanredne srbice, koje

se imaju od pojedinih zadruga predložiti.

Odbor je predložio, da bi za diel, koji će

našoj "Zadrugi" pripasti, nabavio 2-3

bika za naskok, i ozimalo, te da bi se

osnovao i američki loznjak i par uzor-

nih pčelinjaka.

Ovo proljeće imala bi se bila pri-

rediti državnom podporom izložba goveda

negdje u našem kapetanatu, kako bi se

dogovorile sve tri zadruge. Ali dosad do-

govor neima, pak neće po svoj prilici

biti ni izložbe.

(Konac sledi).

Za družbu sv. Cirila i Metoda u Istri. primili su od g. Mateja Sankovića kauo godišnji prinos 1 for. od g. Jakova Erjave 21 nyc. od Jakova Lepa 20 nyc. Grge Minj 20 nyc. sv. i Dan.

Naknadni izbori za istarski zemaljski sabor. Domajemo iz posve pouzdane izvora da će se obaviti naknadni izbori za zemaljski sabor Istra već tadašnjem idućem mjesecu maja. Poznato je, da je talijanska zemljica većina naselja i bez ikakvog te-meljiti razloga nultista ižbor dvije zemljice zastupnika za izvanjske občine kotara Vrlosko i izbor jednoga zastupnika za izvanjske občine političkog kotara Lodinj. Za tri mesta obaviti će se dakle naknadni izbori mjesecu maja. Izbori fiksiraju imali bi se ovrati već prvih dana rečenoga mjeseca, a to nam je pred vratom, te preporučamo našim prijateljem u redenih kotarima, da se na vreme pripraviti izvole.

Ferdo Breitacheg. Iz Boršta došao nam tužna vijest, da je tamо preminuo providjen sv. Ostatki su konci dugi i težki bolesti proble subote g. Ferdo Breitacheg, a u pof. vrlo čestit putnik niti je poznati slovenski rodoljub. Za svoga utičenja u Kortah proganjali ga koparci talijanski svakojako, na njihove spletke i klevete nebijaju kadri svrati s puta penjači i značaji onoga čestitoga muža. Prijatko po godinu bijaše imenovan nadzateljem u Šmarju, ali radi bolesti nije mogao nastupiti novu službu. Počivao u miru vredni Ferdo!

Gover narodnoga zastupnika g. prof. Vjekoslav. Spinčića. U sjednici carevinškoga vieda od dne 16. t. m. govorio je zast. Spinčić obisno kod razprave o proračunu ministarstva trgovine i to kod stavke "Pošte i brzojav". Pošte i brzojav" o postavljanju zame-narivanju hrvatskoga, dotično slovenskoga jezika kod pošta i brzojava u Primorju. Na koncu stavio je dva predloga, koji bičaku dostatno podrpmi, kojiom se nastoji oskocići spomenutoj nepravdi i nekojima pomjatim potrebam. Taj govor doneti čemo u budućem broju u hrvatskem prevodu.

Počastnim krenikom senjskoga kapetana imenovan bijaše ovih dana vele-sluzbeni profesor i vjeronositelj na velikoj hrvatskoj gimnaziji na Rieci već gosp. Matija Maček i Čestitamo!

Fr. Josip Lombardini, džurđe Isusove, propoveda ove korizme rič božju u Malom Lošinju. Otc Lombardini je rođen i prvi talijanac, koji došavši pred mnogo godina na naše strane natio je hrvatski jezik tako lijevo, da već evo mnogo i mnogo godina navišta našem hrvatskom narodu rič božju u našem sladkom jeziku. Malo je koje mjesto Dalmaciji, gdje se ne zna otac Lombardini, a prenoga su mjeseta i u Istri i u Banovini, gdje je on davnji i dobiti znaci. Želje otca Lombardina avako dobro na našu našeg hrvatskog naroda, komu je on mnogo duhovnoga dobra učinio, rado ga takodjer ovde iztičemo na ogled mnogim i mnogim svećenikom, koji među našim narodima služuju s jeziku mu ne poznaju ili ga poznaju samo toliko, da je prava sramota. Kad ih čuje, kako nepristojno oni rič božju navištaju.

Ovdje se spominjemo riči našega po-kojnoga Frana Kurekula, koji na početku svojih "Stopa Kristovih" ovake govorio o svojem prievoru: „Što je s mojim silu jeziku hrvatskoga na njega sam ulazio, i koliko sam mogao učiti makro: jer što je dostojno po sebi, tomu dolikuje i lijevo očielo". A što bi moral te oda reći, kad bi usporedili Oca Lombardina, rođenog talijana, koji je lijevo i pravilno učio, hrvatski jezik, sa onim izrođenim hrvatskim koji se pridružuju, kao da su zaboravili, da su ih naše hrvatske glasovi u svjet opjejale? Morali bi reći, da je istina, što naš narod kaže o potarici.

Iz Berseča pišu nam 12. t. m. Javljamo vam ovim, da su se prigodom smrti dr. Antuna Starčevića vijak s znakom žalosti zastave na našem zvoniku, citacionici i mnogim privatnim kućama. Namjesto vlasnički poslati svom blagopokojnom počastnom članu, darovala je naša citacionica družbi sv. Cirila i Metoda u Istri 20 kruna. Da nije bila nedjelja, bio bi za stalno tkogod odavale pošto na pogreb velikomu-pokojniku.

Na g. Engena Komilja u Zagrebu bio je odposlan slijedeći brzojav: „Oplakujemo smrt otca občinske, doktora Antuna Starčevića. Ključemo mu traktatni slava, džul njegovoj želimo: nauživala se raja! Izrazili su sučit rodbini. Službom zaprečili ne mogu prisustvovati pogrebu. Molim, za-stupaj mene, citacionicu i bersečke Hrvata. Jelidic.

Dopisi.

Kastav 12. marta 1896. (Glavna skupština gospodarske zadruge). U nedjelju 8. marta držala se u prostorijah „Narodnoga doma“ u Kastvu glavna skupština gospodarske zadruge. Bjesna prisutstvo nešto preko 200 članova. U 9 sati otvorio je skupštini g. podpredsjednik Anton Jelidić. Društveni tajnik priobrije pozdrav predsjednika, veleučenog gosp. dra. Matka Laginja, komu zastupnički poslovne ne puste iz carstva Beča. Skupština odzadržavala se ukazom: „živio predsjednik!“ Žatim čitač tajnik slijedeće izvješće za vremje od 14. aprila 1895. do 8. marta 1896.:

„Po dosadašnjem običaju evo me i ljetos, gospodo zadrugari, da vanu kratko pričačem poslovanje našega društva u minuloj godini. Sve društvene poslove vršio je odbor počinjak, koj je u svojim sastancima spravljao poprimo. Take sastanke ili sjednice držao je odbor dne 23. maja i 31. decembra prošle godine, pak 9. januara i 27. februara ove godine. Kako se spominjete, odlučilo se je bilo lani, da se modra galica drži ne samo u Kastvu, već i u Rukavcu i Sv. Mateju, da bude članovom nadređena nabava. To se je i ovršilo, a držati ćemo se toga i u naprvo. Članovi su porabili 3200 kg. galice. Nekoč članovi neće galice otići, nego vole kupovati drugude uz povećanu cenu. Robu, kakvu daje zadruga, nije moguće ni za onoliku, a još manje

Franina i Jurina

Fr. Si ju šta?

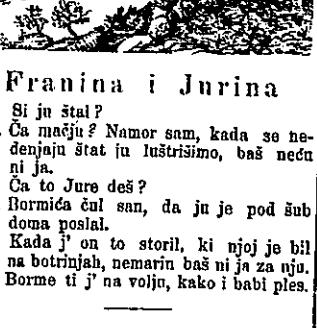
Jur. Ča maješ? Namor sam, kada se ne-djenju šta je ljuštrišimo, baš neću ni ja.

Fr. Ča to Jura deš?

Jur. Bormića čul san, da ju je pod Šub doma poslal.

Fr. Kada j' on to storil, ki njoj je bil na botriňah, nemarin baš ni ja za nju.

Jur. Borme ti j' na volju, kako i babi pleš.

Nika Pajalića radešila je velika nešrena. U subotu dne 7. o. m. umrla mu je prema supruga Mihaljica, rođene Mihačić u svom rodnom mjestu Baški na otoku Krku, sa kojom je proživio jedva i. pol godinu. Baš su nekretni nasi učitelji. Najprije umrla je mlada, supruga bivšem lovrenskom učitelju g. J. Miljanu, zatim bivšemu mošćeničkom učitelju gosp. A. Justini, a sada nemila smrt htjela je imati i treću mladu žrtvu. Predbroga Nika neka tješi, da s njime plaću prijatelji i sav berški punk. U toj žalostnoj zgodi predao je mjestuom župniku 20 for., da se razdiže među berške sirovine, na kojem dara budi mu srdačna hvala u imo podarenih; a od Boga plaća, kojega prosimo, da ma podieli jakosti, da kršćanskim uztrpljivošću podnese ovaj težki udarac, a pokojnik vječno blaženstvo!

Zadušnice za pok. Mije Babica dala je obduzvati podružnica sv. Cirila i Metoda u Pazinu dne 10. t. m. u crkvi č. 00. Franjevac. Prisustvovalo je obduzko poglavarstvo sa ciljem uredom i množtvom puka, a što je kvalificirano, također mnoština školske djece. Nu baš ova poslednja okolnost dirnula je takootkriveno žive naših narodnih protivnika, koji su brže bolje prijavili školskim oblastima, da su pučke hrvatske škole službeno prisustvovala zadušnicama za pokojnog dra. A. Starčevića. Dalje toga su iste oblasti, kako čujemo, također povele iztragu. Toličko revnovanje i strane školskih oblasti ipak nismo čekivali. Jer makar da propovijedana naša dra. A. Starčevića o jedinstvu, slojodi i cijelokupnosti hrvatske domovine pod zakonitom vladarem nisu prijala sada i nadajući Šibenikom, ipak nebi bilo čoje koljubivo, niti sa lkojeg gledišta opravljano, da se budu koga proganja radi toga, što bi djeca prisustvovala zadušnicama zaoga mrtva, koga, hodeš nećeš, sav hrvatski narod smatrao je uzorom značaja samopriroga. Za Boga miloga, zar i niki čin krčanske samostnosti ima se kod nas smatrati zabranjenim i kaznjivim? Kamo smo došli?

Iz Boljana pišu nam 13. t. m. Izbori nasi reči bi da se približaju, — biti će ako se glasa, koncem ovoga mjeseca. Itezali su protivnici i rado bi još zatezali, ali reč bi, da jim je politička oblast predilekta ultimatum.

Očinski tajnik gosp. Salar prenesao u svoj logor u Plomin, videc, da mu ruže ozvali su nekog Marcelija iz Lančića, koji a nije dorasao toj službi, pa da će ga amjeniti privremeno neki „frentenda“ iz Ižinade, al vidjeti će jadan i on, da u voj obdini nema Talijana. Protivnici su se bi uvidjeli i sami, da se u borbi podiži, jer nekoj njihovi vodje poteli se ulaziti i moljekati, da ih uvrstimo u našu službu zastupnika. Ogovaranja i psovanje roti našoj stranci jesu na dnevnom redu.

Preporučujemo biraćima, neka se ne uste primanjati od talijanskih štümši, koji bi najradje razdor zasijali, da lagije mutnom love. Bude li sloga, pobeda je a; osobne razmire treba da prestanu; ko je s našom strankom — tko nije Taljan — tko želi čest občini, neka glosuje a one osobe, koje bude predložila hrvatska stranka; tko nije a nami je proti ama.

Zašto neće biskup Flapp u Trst? Hasilo ovađašnjih židova prijevoda u broju d ponoseljka, da porečko-pulski biskup resv. g. Flapp neće u Trst, da je se i uvredio, što je vlast odstupivšem i skupu presv. g. Glavini doznačila ljetište Škedenj, koje pripada biskupom rčansko-koparskim. Vladajući krunov u Trstu, da su učinili sve moguće, nebi li tak sklonili biskupu Flappa, da odstane d svoje nakane, ali to njim nije poslo po ikom. Dakle ljetovšće Škedenj i prozročilo je, što se je biskup Flapp odrekao amjenjene mu i ponudjene stolice tršćanskog biskupa. Radi toga odreknutu obje li su židovski obrezanci još dublje svoje uge i krive nosove.

Iz Zadra na početku korizme. Dragi odočo! Tvoji mi listi baš gredu od srca, a ču i ja tebe žagod povedat, ča se tračinjava va ovoj „fortec ed irede“*. Me opust je posal i lega je lega. Sad su stali van neki poziv, koga sajje, „Gruppi i Zar“*. Valjda joj je prisaš grup. Baš Dalmaciji prišla je na nje jetka. More obodno preko mora. Ja sam malo prišao a Zadar, da vidim kako to Zadriani bade talijanski. Ma su baš pravi Fiorenčići. Svaka im je druga „Baga ti“ i „Ajne mene“ i „Come la žre draga“. I rde su počeli sabirati za nobege Taljance, otučene u Afrike. Najviše sabiru talijanske re, a znaš zač? Ni to „per patriotismo“,

buon prezzo*. I još kantaju po cestah, Restiamo quei gente del si* — ja, colla barettia rossa. Bog s tobom. Pozdrav Žanetu!

Tvoj Čika Jatačan.

Javal poziv. Kao ponudnik blagopojnoga narodnoga dobrovoda Mije Babice, koji točno poznam okolnosti i intervjue pokojnikove, pozivljeni sva na družtu, koji se pokojnik oporukom sjetio, neka imenuju svojim pravnim zastupnikom kod ostavine pokojnikove njegovog dojakaškog pravnoga zastupnika dr. M. Rothkopfa u Sarajevu, što je medutim „Matica Hrvatska“ jurve i učinila. Upozorjeno, da se sustavno spletkari, za da pokojnikove plemenite osnove budu osuđene.

U Zagrebu 9. marta.

Fran Folnegovic.

Za poštenjaka Antuna Šestana iz Drageca priprešao nam je 1. for. P. Niko Grego iz Omisija.

Iz Lovrana pišu nam 8. marta. Vašemis je suncu Talijani dobili, po repu. Ma ja sam znal, da će tako bit, kada im ni Marino dal na pomoć. Brzian Baratieri je čekal i čekal — pak na — nanke da bi blizu prišao. Pak to da je patriot, da je Talijan? A brzina Italija, ako su svi Talijani kako i on, a najbrže da su, zač, kako nemski fojt pišu — stumačiti mi ih Kobulja — pokle je sveta i veća ni bilo „guerii“, kada bi jude tako brzo bezbil, kako Talijani. Ča bi bilo Marino, da skupi svoja Šila i kopita i svoju braću „Molaviju“ i „Maskarottu“, i da reče: Alai zanimimo Beljaninova „ataru“, pak marš put Abisinije, da pomorem Baratiera. Ki zna koliko bi još bilo s njim. Ja mislim, da Francelle, Fratar i Arditio, kako pravi Talijani od Florence, nebi i nikako billi polibili. Za starega Tonija se negovori i on je vayek — col progresso! . . . Kukum bi bil rabil — ako ne za drugo, a to „meno“, da Menelikova navadiš Štat i pisat. Rekal sam — „Menelik“, a ja znam, da pnuo od Vas nanke ne zna ča je, i ki je ta Menelik. Menelik vam je abisinski kralj — čovek, kakovek je malo. On je kršćan. Njemu je Bog najprva i najveća vlast. — On vlasta i sveće. Trostva i blažena Device Marija. Prvo nego da potek k delo zavore Boga u pomoć, i gre vačekav, da se pojeli Majke božje. Kada pak svoje delo fisi i, onputa, gre nazad vačekav, da lepo Bogu zahvali. To je pravi čovek — to je pravi kršćan, a kakov je on, takovi su i njegovi ljudi, svi dobri i mimi kršćani. Pak proti takovemu kralju, proti takovem ljudem gredi Talijani i to „s kužum“, da sobum nose „civilita“, ale kako bi stari Tonio rekao „progresso“. Pa da bi ki, ako ne Talijani, ki najveće klet, sveto imu Boga i Majke Božje Talijani, ki nam nose samo jedi nevojni. Ki su našem svetem. Ocu papi zeli usloje Žemlj i grad? I sto takovih stvari, ki ih je storil, ako ne Taljan? — Nego, veliki kralj Menelik, „pijaža“ mo još za neđu drugo. On je videl, da će moj Talijani set svu njegovu Žemlju, pak je lepo skotil na noge, da tu Žemlju obrani, i va tri meseci i je potukul Štet puti i to tako jako — da te dogo spamecerat. Davato mu krivo? Ja ne, zač je svakemu dopušćeno, da brani svoju kuću i svoju ogušće. A mi? A ča mi — mi bimo oteli, bit nekakvi filozofi ili ja znam ča, pak ča smo? Afrikani su stolje napred od nas, zač oni lepo brane svoju Žemlju, dokle so mi još i bratimo i prijateljimo s našem najvećim neprijatelji — s Talijani, ki su nam ovda na zator i na rovinu.

Ma da bi almeno ti Talijani čili — nebi mi ni pot tugi — ma ča su pak, a la fin? Nemac, France i Inglez pernese so, „almeno“ ki krajet, pak se more s njim živet — ma Taljan! On ti pride nag, bos, gol, lačan i razdrman, pak kada ti so na troje pleća dobro maji i napije, onputa ča da ti zapoveda, i ako ne mučiš — još si ga tebe.

Gledajte ča se neki dan dogodilo. Brzian Benedeto ulovil je nekoliko ribi, pak ju prodal, ale daroval, ja ne znam pravo. Majko božja, da sto videl, kako su na njega naškoci Cozoti i Kako „caſi“. I to na njega — na Lovrancu. Prokleti su mu i meso i drob i kosti, a on je moral mučat i Bog. Ali hotel pitat našu „filozofu“ na Stubicu, oni te vam reč: — Ja, Cozoti imaju pravo, i još će se nači ki od njih, ki će dat i pet fiorini za Cozotsku „Leg“*, pak će zato, ako mu doma deca umiruju od glada. Ma niš — samo da je Marino „knotenat“.

Ki je danas gospodar na Lovrancu? Kumka, Marino, Maskarotta i Molavija! France i Arditio su njihovih halpet. — Oni moraju tanecat, kako oni češi tiri sopu.

I to su stari naši kapitani! Ah! povera marina . . .

Lodonjo III.

Marinu, da mu stori nekoliko časova par postol, va keh se mora lako bezat. Marino već ima zato dosta koži, ku je „Lega“ z bržnjica Lorenca oglila.

Iz Kastva, pišu nam: Dne 9. ovoga mjeseca obduzvale se u našoj stolnoj crkvi sv. Jelene, zadušnica za pokojne dobročinstvene istarske Hrvata, blagopojnog Mije Babice. Sv. dinu prisustvovalo je mnogočestno zastupništvo, te mužke i žene po državica sv. Cirila i Metoda na mnoštvo članica i članova i inoga pobožnoga puka. Vratio se molitvom preporučisno dušu pokojnikovu dobroti božjoj, moćno vjeđno Bogu, da nam podaže više takih dobročinstvenih, koji će biti pripravni moralno i materijalno žrtvotvori za istarskoga patnika, da se jednom oslobođe nemožnoga stanja svoga. Pokoj Ti zastupnik je učinio, vredni Mijo! — kličem od srca, a u meni: bez drojba i svi prijatelji biedne naše dječice.

Nad našim Kastvom kao da se nadvio skoban nekaki oblik. Mrvacka kosa baš nemilosrdno po njemu kosi ne glede staro ni mulo, muzko ni žepko. Mogu reći, da je skoro pol grada zavila u crno. Ne dugi pokoji je dične starice Dokčića, Kormilliere, Rubeša, Municu i druge, a propali čedan težko razalostila obitelj čestitoga našeg. Vječoslava Jelusića i njegovu redinu, otrgnuv im iz načeluča vrednim gospodaricu i rodicu gdje Marjan. Čudna li slučaj! Baš na godišnjici smrti neprežaljene im kćerke Mimice, prohlađao je Bogu pozvati k sebi i magku joj nakon kratek bolesti u najlepšem godinama života.

Čudni i nedostizibili su putevi božjih!

Ovdje zavladale projekte kćice, koje blagovorno djeluju na našu polja i po gorama objelio snieg. Inače imali smo krasnu zimu, osim dva tri dana suvega. Ove zime ne imamo vlasti, koja obično kod nas po zimi vlađa. Oko mesopusta obletahu naokolo lepili, a imao sam u rukama i živoga hrusta (kebra), koji je dake najmanje za dva mjeseca uranio. Ove godine možemo se dake na dati, da ne čemo mnogo trpit od tih skđivih bub, jer će ih ovo blagoje vrijeme i kćica, koja je nastala, lepiti broj uništiti. Za koji dan, učini li skorim lepo vreme, bit će naše kruške, breskave i droge ranije voće a cvjetu. Da imamo sada u izobilju ljubica (višolika), tih glamučica ranoga proljeća, mislim, da nije od potrebe ni spominjati, ako rečem, da smo ih nadahnuli na pojima i o Božiću.

U nedjelju, dne 8. o. m. obduzvala je naša „Gospodarska zadruga“ svoju godišnju skupštinu u prostorijama „Narodnog Domu“. Da se narod počeo zanimati za rečenu zadugu, najljepše je pokazati tim, što je mnogobrojni posjed ova skupština. Tako i valja. Tamo se čulo pametnih riječi, kojih naš kmet valja da se i drži.

Jedanput su naši stariji nosili kapicu i kružat, a mi sada nosimo klobuk i kaput. Sveti se vrti i mijenja. Što je do juče novo bilo, danas je već staro. Sa svjetom valja da i mi idemo napred, ako ne želimo nazadovati. No mojmo se držat one: Gradi kotac, kako i otac. Jednom je bilo drugčije, nego lida. Čovjek se za ruciču nasrkao jagli, a danas bez kave čini mu se čudno.

Cuo sam, gdje nekoj vele, da je to sve nekako po novu, a oni da će svejedno živit, ako rade i po staru. Ljudi božji!

Nu o tom ča Vas valja tko drugi obavijesti. (I jest več. Op. Ured.

Štipendija za odlati. Otvoren je natječaj na stipendiju od 84 for. za gimnazijalne djeake, koji pripadaju kojoj občini Ždarske biskupije, koji se kande posvetiti svećeničkom staležu. Molbe valja odpremiti putem školske oblasti biskupskom ordinarijatu u Trstu do 10. aprila.

Sa otoka Krku pišu nam 8. t. m. Godišnja dana radi se već o tom, da se na otoku Krku učini pokupština t. j. gospodarski vrt, koji bi bio našim sektoru kao uzor i primjer, jer u njem bi se gojilo sve, što nam Žemljai dati može, a kojim bi upravljati naši sektori poljodjelstva. Uz taj vrt bi i internat t. j. gospodarska škola kano u Poreču, a naukovni jezikim bi bilo hrvatski. Takva namjera bila je ministrica poljodjelstva grofa Falkenhaina, koji je u toj svrhi poslao na otok i strukovnjaka, da pregleda kraj i položaj, gdje bi se moglo učiniti. Strukovnjak zabilježio došao na otok, obasao položaj, to između raznih mjeseta dopozarao se osobito „Kanajt“, imanje biskupovo, koje se sastoji iz velikoga zemljistva i hlepke i prostorne kuće, a leži skoro na sredini otoka kraj Punta u vrlo čivom položaju. Kako se čuje, presv. biskup ponudio je to imanje oz vrlu povoljno i nizku cenu. Nu protivnici naši, koji se protive našemu napredku i svemu onomu, čim bi se moglo poboljšati siromašno stanje našeg sektora, neće nikako, da bude pokusljiva, a neće vremenom i internat, na „Kanajtu“, nego oni hoće to u Krku, te su odabrali i preporučili jedno mjesto u „Kimp“i, koje uz lošu zemlju imade još i tu zlu vlastitost, da je grozničavo. Da

občina Krčka i naš slavni zemaljski odbor, koji je ove godine, poslao do 50.000 univerziteta, same da školi gospodarskoj zadrugi, kojoj je na čelu g. Dr. Vitezović. Uz občinu i junaku veli se, da radi i e. kr. politički komesar g. Polley i, inače vredni putujući učitelj Trampuš, za kojega kažu, da se misli udomet kod gospodin Keke Magre, te radi toga bio bi mu „Kanajt“ odveć udaljen od grada Krka.

„Kanajt“ protivni su radi toga, jer je možvaran i radi toga grozničav, što nije najmanje istina, jer ona bar, što je kraj njega, nastala je tada, kad bilo gradjena cesta, koja je presekla more, nu ne stalo bi je bez muke, kad bi tko gledao korist sejaka i kad bi imao likoloj ljubavl napram narodu. U „Kanajtu“ je ta pogodnost, što je uz veliko zemljiste i prostrane kuće, koja bi mogla služiti za internat, dočim na „Kimp“i toga neima, nego preko četvrti staša udaljen „castello“ g. Balbia, te da se u ovu „castello“ smjesti škola, kako se čuje, nastoji osobito Krčka občina, da tim pomognu Balbiju. Nu naše protivnike najviše plasi to, da ako bi bio vrt u škola u „Kanajtu“, da bi toj bio naukovni jezik hrvatski, a to je omaj tvrdi orah, kojega ovi ne mogu pregrasti, dočim se nadaju, da će u „Kimp“i biti talijanski, jer to je jezik putke škole. Naš siromašni sejjak nebi imao od ovog vrtu ni škole ikakvu korist. Tač vrat imamo u Poreču gospodarsku školu, ali za koga je ona i kom koristi, ako ne jedino Talijanom! Da će biti vrt a po vremenu i škola u „Kimp“i to je skoro stalno, jer premis hrvatskom i slovenskom narodu u Istri danas se sasna mačkinški postupi i što je najžalostnije, da u tom našem protivnike pomazu i djeci tog istarskoga patnika! O Božu! kad će sianti smeti i pred našu vratu?

Izpod nebita občine Kastav, 29. veljače 1896. Izborna je borba svršila. Prestalo je ovo putovanje Žemalje, one dočivo naprezzanje, da doznamo za izbornu kretanje u pojedinih stranah. Naša masta prestala je kombinovati o izboru izborni i tim prestala sad u budućnost zrieti. Sad smo hvala Bogu na čistu.

Občina je zanimanje i željno se očekuju izvješća i opisivanja o izboru, pa držim, da neće biti zgora, ako se i opet u kratke svrstevamo na stvar.

Kao što nam daleka glazba ili jedvačjino bilježanje slavljevo milo ugradja, tako nam ugadjaju i jeka izborne borbe. Vojnik rado čuje i rado pripovjeda o zgodah i nezgodah koje je pretrpio u ratu, tako i nam ugadjia i rado iznášamo, čujemo i pripovjedamo, ako i nije svakome počudno o svemu, što se je čulo govoriti pr je i posle izborne borbe. Zato eterne kćstvari.

Kad naši protivnici, generali bez vojske nisu znali koma bi se sveti utekli, susvjeti cijelu naše vredne muževre, kojim nisu ničim dorasli, svakojakim pogrdju i lažljivim izmišljaju, a nikakve im od tad besa, latili se sredstva, da pojedine članove izbornog odbora objeđe u erodoljubljem. Govorili su im da se naveđe jedan jedincu slobodno, gdje se je orjal i oni član izaknuto roderoljubljen. Tač govor čimun se kao da slijepac od poroda govor i bojab. Nisam si preduzeo zadužu, da pojedincu branim pred timi osvadim, nego čim velerodoljubivu generalom dozivim u pamet onu poznat:

Dobar pastir, jer što kaže inom,

I sam svojim potvrđuje činom.

Pošta ta kćika i sad dira i plesle dočišenih izborna u pojedine zastupnike, dovrivaju im: Gospodo! mogli ste pomjeriti pomesti izpred svojih pravora, pa ouda slobodno vam mesti. Al dok to niste učinili, jezik je zubelj Pjesnik pjeva:

Kao što zagađena guja u crjetnoj travi

Sikče i u snarutoj bordi se lomi

S otvorenim zubom traže da dohvati onog,

Što ju ranio jadnu.

Tako se i oni koprcaju, nti vadaju im. Razumijemo dobro, da je u nevolji najteže sjedati sa ljeplih i ugodoči preživjelih dana, a on ne možemo im pomoci. Preporučamo im, da se u tekučem matjem direkturnu, el pak stazom „patriciju“, možda ta dvojica nači će im laska.

Novi parobrod g. Žige, Kopajtija i druga u Rici. U rieku luku doplovio je iz Englezke nov parobrod „Dunav“, vlasništvo g. Ž. Kopajtija i druge. Parobrod nosi 2400 tone i imade stroj trostrukog ekspansijskog, a gradja je prema najnovijim modernim zahtjevom, to je namjenjen obalnoj plovitbi.

Majka u radu za Boga i Hrvatsku izazi da u slovenskom prevodu nakladow „Goriške tiskalne“ g. A. Gaberšček u Gorici pod naslovom „Materino dešto“ na zagonu domovinu“. Prevod je izrađen po trećem hrvatskom izdanju i dozvolom g. pisca Knjižica od 12—13 tiskarskih araka stajati će za one, koji se unaprijed varuće i novac podaju, nv. 60. Jos i tu zlu vlastitost, da je grozničavo. Da a za ostale nv. 60.

Boboova kava. U mnogih obitajih, skoro u svakoj pije se jednom bar u dan i više puta bobova kavu a da je to i nezna kako je to pogledjana očar i kako se tim pobudjuje razne življane bolesti. To dokazano lječenje u novije vrijeme nepotrebno. Ti dokazi ostaju običanstvu vrednim upoznati. Ti priobčeni u strukovnih listovima ili za znanstveni svjet. Dokazano je da popijemo u želicu bobove kave 0,25 grama otvoriti a na slijed sivočinu dostignuo je 0,3 gr. to jest — Cofeina. Bobova kava bi se tako moralo miješati sa jačmenovom. To vredno osbitno za djece, godišnje i za starije, kojim će svakodnevno doći bobova kava iz Kathreinerove tvornice.

Listnica uredništva.

Gosp. dopisniku molimo, da se sirpe, jer moraju naprije starije i važnije stvari. Gosp. R. K. K. Dalmatino i mi Vaše imenje znajuć, da nam je spao u britačkoj sljuci i u skupnoj i složnoj radu na svih linijama. Priopćeno priobčiti čemo kao što i ono iz "V. Živili".

FILIJALKA

C. KR. PRIV. AVSTR. KREDITNEGA ZAVODA

za trgovino in obrt v Trstu.

Novevi za vplatila.

V vredn. papirji na
dnevni odnos 21/2% 30-dnevni odnos 3%
8% 2 1/2% 3-mesecni 1 1/2%
8% 2 1/2% 6% 2 1/2%
Za pisma, katera se morajo isplačati v zadnjih bankovčnih avstrij. vel., stupilo novo obraznine takso v kreditu s dne 5. februara, 9. februara in odnosno 2. marca t. l. po dostižnih objavah.

Okržni oddel

V vredn. papirji 2% na vsako sveto. V naplošenih brez obresti.

Nakaznice

za Dunaj, Prago, Peštu, Brno, Lvov, Tropavo, Reko, Kakor za Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Grado, Sibini, Inomost, Celovac, Ljubljana, Liso, Olomouc, Reichenberg, Szat in Solnograd, — brez troškov

Kupnja in prodaja

vrednosti, diviz, kakor tudi vnovičenje kuponov proti obiskbi 1% do provizije, inkase vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

P r e d u j m i .

na Jamčevne italinske pogoje po dogovoru. Kredit na dokumente v Londonu, Parizu, Bernu, ali v drugih mestih — provizija po jekuuncih pogojih.

Kreditna pisma na katerokoli mesto.

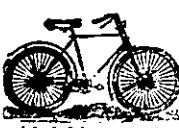
Vložki v pohranu.

Sprejemajo se v pohrani vrednostni papirji, zlatni ali srebrni denari, Inozemski bankovički itd. — po pogodbah.

Nata blagajna isplačuje nakaznice narodne banke Italijanske v Italijanskih frankih, ali pa po dnevniem cursu.

Trst, 2. februarja 1896.

Svoji k svojim! Biciklisti pozor!

Najnoviji pneumatički bicikli sa zvoni, svjetiljkami, zračnim puhalcima i svim pripravkama, predvarjaju se sedna po 110 i 120*) for. komad kad dobro znane i poštene tvrtke:

JAKOB ŠTRUKELJ

skladište bicikla

Trat, trg velike vojarne.

Jedan se za svaki bicikli jedno leto. Gori spomenuti bicikli nisu za prispodobiti onim, koji nudaju u časopisih neusigurne tvornice i tvrdke po niskih cijenah, već ovi isti su jaki, lepsi, lakhi i dugotrajni. Na zahtjev posluži se slikom (fotografija) datoričnih bicikli.

Ta prilika mogu upotrijebiti također oni, koji bi se radio naučiti voziti. Svakom biciklu prilaze se tiskana poduka, kako ga upotrijebavati i u redi dirati, kako se upotrijebjava oružje i kako se svake može sam lako naučiti voziti u malo dana i bez svake pogibelji.

U tom velikom skladilištu predavaju se također malo izrađeni pneumatički bicikli sa zvoni, svjetiljkama, puhalcima i sa svim potrebnim oružjem po 70, 80 i 90 for. komad.

Stari bicikli se trduj kaučkurom, pripravljeni za očetnike, prodavaju se po 30, 40 i 50 for. komad. Svi gori označeni bicikli predavaju se jedino samo proti gotovoj izplati.

Naravno se izvršuju točne na sve kraje, voznine proste. Pisma, narutba i brzejavi nakaže se adresiraju na pisarnu:

JAKOB ŠTRUKELJ,

S. Ivan, broj 624, kod Trsta.
Skladište su se cene biciklima radi novih i većih, povećanih i učinkovitih i takozvanih inozemstvenih bicikli, uključujući i u skladu, koji se sada radovoljno klijaju po tako niskih cijenah.

Aite & Zadnik-Trst

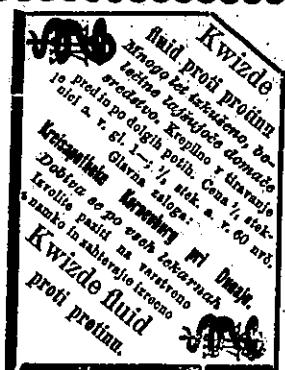
Via Nuova na ugлу S. Lazaro.

Nalazi se sasvim najnovija zimska roba parkhens (fostanj), flanel, rubci, vrućeni u raznih bojama, ogretici, muši i ovratnici iz kožuhovine i t. d. Čarape, odzolne i gornje rečke, za gospodinjstvo i gospodu itd. Nadalje preporučjuj u občinstvu veliki izbor platna, pamuka, robila, robaca vunenih i svilnih. Veliki zaliha svih potreba za življaju i krojače. U zalihi nalaze se također vrpc svakojake boje, te se dobivaju u hrvatsko-slovenske trobojnice.

Napose se preporučuju cijenjivi gg. učiteljicima u mjestu i okolicu za sve školske potrebitosti ručnoga rada.

Uzoreci se čijuju na zahtjev franko.

Gorori se hrvatski i slovenski.

Krasni uzorci zasebnim strankam gratis i franko.

Bogata zbirka uzorka, kao dosada nikada, za krojače nofrankovana.

Komadi za odieće

Parure i docking za veličastno svećenstvo, predpisani komadi za uniforme c. k. činovnika, također za veterane, vatrogase, gombe, ljevice, sukni za biljard i igraće stolove, pokrivala za vozove, loden. Veliki izbor štanjegova, korsuškoga, tiroškoga lodna za gospoda i gospodinje po izvornih cijenama skladišta u takoj velikom izberu, kako takovih no može imati niti dvadeset konkurenata. Najveći izbor su siroga trajnoga sukna u najmodernejšem bojahu za gospodinje. Sukno, koje se dade prati, putni ogretici od 4 do 14 for. itd.

Potrebe za krojače — kao postave za rukave,

jeftino, primjereno, prešte, trajno, disto-

unutru suko a ne pravje kupovanje cijenja,

kako imaju jedva vrednost odškodnine za kro-

jace, preporuča

IV. Stikarofsky,

Brno (centar austrijske trgovine sa suknama).

Najveći izbor suknja u vrednosti 1/2 milij. for.

Utemeljena god. 1866.

Pošilja se po poštanskom pouzeću.

Na oprez! Agenti i preprodavaoci nudejnost pod znamenjem "Štilkarofsky roba". Da prepreči varanje p. n. oduzimanja, naznajam, da takovim ne prodajem pod robu pod nikakvom pogodbom.

Novi nasad za krmu

Lathyrus silvestris Wagneri

(Wagnerov šumski plosnat grabc)

vrlo opštenjeno i od svih gorkih sastavnina prest.

Uspore također

u najzapanjujućim vrstama, kao u

pjesku, gruhu itd.

Najveća hrana je vrednost je 20—30%, protein

(djelatna imamo samo 13,5%).

Uzrajan i protiv se svakojakoj svuši.

Brošura badava

Polygonum sachalinense

(Sachalinov korjen)

Uspore posuđa uzrajan, također u vlažnih,

mljutivih i mlobavim tlin.

Visoka hraniva vrednost je 18,97%, protein

„Internationale Saatstelle“

Landwirtschaftliche Gesellschaft mit beschränkter Haftung

KÜRCHHEIM u. Teck. Württemberg

Glavni zastupnik za Trst, Primorje, Istriju i Dalmaciju

Jakob pok. C. Pristler,

T R S T.

Javna zahvala.

Bolnim srcem, iz sve i doše najsrdačnije se zahvaljujem u ime svoje i celog roda svoj rodbini, prijateljima i znancem, koji nas u vremu duge i težke bolesti tješiše i izražaše budi ustmeno, brzojavno ili pismeno svoju sućut nad težkim gubitkom moje mile i nezaholjavne supruge

Mihajlice Pajalić rodj. Mihalić

Svečadna hvala svim bogoljubnim dušam, koje prisustvovaše sprovodu mile pokojnice, kao veleč. gg. mjestnom svećenstvu u Baški Antoniu Andrijeviću, župniku, Matu Oršiću, duhu, pomoćniku, Marku Barbiriću, umirovljenom svećeniku; veleč. g. Ivanu Žicu župe-upravitelju u Dragi baščanskoj; velečenomu gosp. Abramu, c. kr. prijamniku, te veleštovanju gg. c. kr. finansijskim stražarom; veleč. gg. občinskim savjetnikom i zastupnikom, te gg. bivšim načelnikom; veleč. gg. mjestnom učiteljstvu i veleč. gosp. učitelju u Dragi baščanskoj; svoj gospodi, koji nošaju mrtvački lies, kao i onim, koji nošaju sveće oko ljesa; svoj gg. brodovlastnikom, koji na brodovih u znak žalosti izvješće zastave, te napokon svemu štovanom puku.

Iskrena hvala budi veleč. gosp. župniku u Beršču Rajmundo Jelusiću, koji čitače oficij i sv. mise za pokoj duše mile pokojnice, te svim velikim i malim, koji prisustvovaju zadušnicama. Svim i svakomu najsrdačnija uvala, a Bog dragi platio svima!

U ime svoje i celog roda Mihalić-Pajalić ucviljeni suprug

Nikola Pajalić
učitelj.

Baška-Beršč, 12. marca 1896.

Zastupništvo dvokolice "Swift" iz crkve u Stearu

Imaju podpisani

u GORICI, na cesti Frasa Letija (Cara) br. 4 napravlje izrađenoj izvrsnosti.

Vlastita radionica dvokolice "Nirija", blazinak od žice (Drathmatratzen), popravljaonica dvokolice, kivatičnih strojeva, pušaka itd. nalazi se: Nunska ulica br. 14.

Prodavaonica šivačih strojeva, strelića, pušaka i drugoga oruđa nalazi se u Munskoj ulici broj 16.

Za blagohotne narutbe preporučuj se

SAUNIG & DEKLEVA

Sve strojeve za poljodjelstvo i vinogradarstvo

Cijene iznova snižene

Preše za grožde, diferencialni sustav

Ovaj sustav preše ima najveću tištinu moći od svih drugih, ma kojih može bitno bitno prehod.

Preše za masline, hidrauličke protiv peronospori, Vermorelow sustav;

ove može štrcaljke su poznate kao najbolje i najefektivnije: automatične štrcaljke: maslinice sa spravom za multii jugode, preše za sieno, triere itd. tvori u najboljem proizvodu

Ig. Heller, Beč

II/21 Praterstrasse 49.

Cijene i svjeđoča gratis! — Čuvati se kon-

traciju! — Traže se zastupnici!

Svečar J. Kopac Selkanska cesta

broj 9.

preporuča velečastnom svećenstvu, crkvenim upravam, te slavnom občinstvu prave

pčelno-vošćane svieće

kilogram po for. 2-45.

Da su ove svieće, koje nose protekolirani tvornički znak, nepokvarene, jamčim sa svatom od 1000 kruna.

Svieće slabije vrsti za pogrebe i postranu razsvjetu crkava dobivaju se po vrlo nizkoj cijeni.

Prodajem takodjer tamjan za crkve:

Lacrima ujedinjili . . . . . kigr. po for. 1.20

obični . . . . . 1.—

Granic 60

Robu šalje na sve strane austro-ugarske monarkije presto od poštarine.

Tiskara Doljen